

SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV

a(z)

35 523 01

AUTOMATIKAI BERENDEZÉS KARBANTARTÓ SZAKKÉPESÍTÉS-RÁÉPÜLÉSHEZ

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- a(z) 35 523 01 számú, Automatikai berendezés karbantartó megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés-ráépülés alapadatai

A szakképesítés-ráépülés azonosító száma: 35 523 01

Szakképesítés-ráépülés megnevezése: Automatikai berendezés karbantartó

A szakmacsoport száma és megnevezése: 5. Gépészet

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XI. Villamosipar és elektronika

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1 év

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: —

    vagy iskolai előképzettség hiányában: —

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: 34 523 01 Mechatronikus-karbantartó, 52 523 03 0000 00 00

Mechatronikai műszerész

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályalkalmassági követelmények: nem szükségesek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
-	-
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát 1 évfolyamos képzés esetén: 1120 óra (32 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát szabadsáv nélkül 1 évfolyamos képzés esetén: 1008 óra (32 hét x 31,5 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát 0,5 évfolyamos képzés esetén: 560 óra (16 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát szabadsáv nélkül 0,5 évfolyamos képzés esetén: 504 óra (16 hét x 31,5 óra)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám
	Összesen	9,5	22,0
	Összesen	31,5	
11583-16 Villamos biztonságtechnikai alapok	Villamos biztonságtechnika	2,0	
	Hibavédelem a gyakorlatban		2,0
11584-16 Vezérléstechnikai alapok	Irányítástechnika	1,5	
	Irányítástechnika gyakorlatok		3,0
11585-16 Kapcsolószekrények szerelése	Készülékismeret	1,5	
	Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat		4,0
10001-16 Ipari folyamatok irányítása PLC-vel	PLC ismeretek	2,0	
	PLC programozási gyakorlat		4,0
11633-16 Automatikai berendezések hibakeresése és javítása	Korszerű hibadiagnosztika és hibaelhárítás	2,5	
	Hibaelhárítás és megelőző karbantartás gyakorlat		9,0

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
	Összesen	304	704
	Összesen	1008	
11583-16 Villamos biztonságtechnikai alapok	Villamos biztonságtechnika	64	0
	Alapfogalmak	32	
	Készülék-és műszerismeret	10	
	Szabványok és előírások	22	
	Hibavédelem a gyakorlatban	0	64
	Táplálás a védelem önműködő lekapcsolásával		28
	Védővezetőt nem igénylő hibavédelem vizsgálata		24
	Villamos hálózatok ellenőrzése		12
11584-16 Vezérléstechnikai alapok	Irányítástechnika	48	0
	Irányítástechnikai alapfogalmak	15	
	Vezérlés alapjai és készülékei	21	
	Szabályozás alapjai és készülékei	12	
	Irányítástechnika gyakorlatok	0	96
	Egyszerű vezérlési feladatok		48
	Egyszerű szabályozási feladatok		28
	Nem villamos mennyiségek mérése		20
11585-16 Kapcsolószekrények szerelése	Készülékismeret	48	0
	Kapcsolószekrények jellemzői	12	
	Kapcsolószekrények készülékei	36	
	Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat	0	128
	Motorvezérlések		20
	Szekrények kialakítása		32
	Készülékek elhelyezése, bekötése és beállítása		44
	Kábelszerelés		16
	Biztonságtechnika		16
10001-16 Ipari folyamatok irányítása PLC-vel	PLC ismeretek	64	0
	PLC felépítése, működése	10	
	PLC kiválasztása	10	
	Hibadiagnosztika	12	
	PLC programozás alapjai	32	
	PLC programozási gyakorlat	0	128
	PLC és számítógép-hálózat kapcsolata		32
	PLC programozás		64
	Hibakeresés		32
11633-16 Automatikai berendezések hibakeresése és javítása	Korszerű hibadiagnosztika és hibaelhárítás	80	0
	Berendezés technika (gyártórendszerek)	16	
	Az információfolyam vizsgálata a komplex mechatronikai rendszerekben	16	
	Korszerű hibadiagnosztika	32	
	Karbantartás	16	

	Hibaelhárítás és megelőző karbantartás gyakorlat	0	288
	Hibadiagnosztika és hibaelhárítás gyakorlat		192
	Megelőző karbantartás		96

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, *a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.*

A

11583-16 azonosító számú

**Villamos biztonságtechnikai alapok
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11583-16 azonosító számú Villamos biztonságtechnikai alapok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Villamos biztonságtechnika	Hibavédelem a gyakorlatban
FELADATOK		
A táplálás önműködő lekapcsolásával működő hibavédelmet telepít.	x	x
Adott feladatra kiválasztja a megfelelő érintésvédelmi osztályú készüléket, és módot	x	
Ellenőrzi a túláramvédelem megfelelőségét.	x	x
Kikapcsolószervet (kismegszakító, ÁVK, olvadóbiztosító, megszakító) szerel be kapcsolószekrénybe, és ezek beállításait elvégzi.	x	x
TN-C, TN-S, TN-C-S hálózatokat helyez üzembe, és beköti a védővezetőt .	x	x
Ellenőrzi a vezetékfolytonosságot, valamint az esetleges L-PE, PE-N felcserélést.	x	x
Védővezető nélküli érintésvédelmi megoldással üzemelő készüléket helyez üzembe. (kettős szigetelés, villamos elválasztás.)	x	x
Törpefeszültségű hálózatokat helyez üzembe. (SELV, PELV)	x	x
A törpefeszültségű hálózatok szabványos tápellátását kiépíti.		x
Végrehajtja a szerelői ellenőrzést.		x
Dokumentálja a szerelői ellenőrzés eredményét.	x	x
Alkalmazza az MSZ HD 60364 előírásait.	x	x
Feszültségmentesítést és feszültség alá helyezést hajt végre.		x
Ismeri és betartja a munkabiztonsági, munkaegészségügyi, tűz és környezetvédelmi előírásokat.	x	x
Betartja a villamosság biztonsággal kapcsolatos munkavédelmi előírásokat, és szabványokat.	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Elektrotechnikai alapfogalmak	x	x
Érintésvédelmi alapfogalmak (alapvédelem, hibavédelem, év. módok, érintésvédelmi osztályok.)	x	x
Villamos mérőműszerek.	x	x
Méréstechnikai jellemzők.	x	x

Kikapcsolószervek működése és jellemzői (kismegszakító, erősáramú megszakító, olvadóbiztosító, motorvédő kapcsoló, hővédelemi relé, ÁVK)	x	x
Védővezető érintésvédelmi módok jellemzői (TN, TT, IT rendszer)	x	x
Védővezető nélküli érintésvédelmi módok jellemzői	x	x
Szerelői ellenőrzés fogalma, végrehajtásának módjai és eszközei	x	x
Hibakeresés és elhárítás	x	x
Feszültségmentesítés lépései	x	x
Feszültség közeli, illetve feszültség alatti munkavégzés szabályai.	x	x
MSZ HD 60364 előírásai	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Villamos kiviteli tervrajz, kapcsolási rajz, áram útrajz olvasása, értelmezése, készítése	x	x
Elemi szakmai számolási készség	x	x
Szerelési rajz, összeállítási rajz olvasása, értelmezése, készítése	x	x
Készülékek bekötése	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Kézügyesség		x
Kitartás	x	x
Precizitás	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Kezdeményezőkézség	x	x
Határozottság	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Problémamegoldás, hibaelhárítás	x	x
Figyelem-összpontosítás	x	x

1. Villamos biztonságtechnika tantárgy

64 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

Megismertetni a diákokkal a villamos biztonságtechnika és érintésvédelem célját, alapjait. Legyenek tisztában a legfontosabb szabványelőírásokkal és vizsgálati eljárásokkal.

1.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

1.3. Témakörök

1.3.1. Alapfogalmak

32 óra

Elektrotechnikai alapismeretek (szigetelési ellenállás, áram, hibafeszültség)
Alap és hibavédelem
Táplálás a védelem önműködő lekapcsolásával
TN-C, TN-S, TNC-S, TT, IT hálózatok jellemzői és alkalmazásuk
EPH alkalmazása és jelentősége
Földelések előírásai
Kikapcsolószervek jellemzői
ÁVK jellemzői és alkalmazása
Védővezetőt nem igénylő érintésvédelmi módok vizsgálata.
Kettős-ill. megerősített szigetelésű készülékek
Villamos elválasztás
Érintésvédelmi törpefeszültség alkalmazása (SELV-PELV rendszerű hálózatok)
Környezet elszigetelése
Földeletlen EPH alkalmazása
Korlátozott zárlati teljesítményű készülék alkalmazása
Ellenőrzések rendszere
Villamos áram élettani hatásai
Műszaki mentés és elsősegélynyújtás

1.3.2. Készülék-és műszerismeret

10 óra

Méréstechnikai jellemzők
Alkalmazható elektromechanikus műszerek jellemzői
Alkalmazható digitális műszerek jellemzői
Áram és feszültség mérésének elvei
Impedancia mérésének elvei
Pontosság
Hibaosztály
Mérési hibák csoportosítása és okai
Adatrögzítési módok

1.3.3. Szabványok és előírások

22 óra

Érintésvédelmi osztályok
Feszültségmentesítés és feszültség alá helyezés
Munkavégzés biztonsági előírásai
Kis és nagyfeszültségű előírások
Helyiség jellege, besorolása
Villamos veszélyességi fokozatok Védettségi fokozatok meghatározása

Feszültségmentesítés, FAM, feszültség közelében végzett munka
 Üzembe helyezési feladatok
 Üzemzavar, hibaelhárítás
 Villamos fogyasztók típusai és működésük
 Ipari motoros fogyasztók
 Ipari hőfejlesztő fogyasztók

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Villamos laboratórium

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Magyarázat		x	x	Érintésvédelmi műszerek
2.	Megbeszélés		x	x	Érintésvédelmi műszerek
3.	Szemléltetés		x	x	Érintésvédelmi műszerek

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x		x	
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x		x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x		x	
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x		x	
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x		x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x		x	
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x		x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			

2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x		x	
3.2.	rajz kiegészítés	x			
3.3.	rajz elemzés, hibakeresés	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x			

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. Hibavédelem a gyakorlatban tantárgy

64 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

A diákok legyenek tisztában a hibavédelmi módszerek gyakorlati alkalmazásával. Legyenek tisztában a veszélyforrásokkal, és az egyszerű mérések elvégzésével.

2.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

2.3. Témakörök

2.3.1. *Táplálás a védelem önműködő lekapcsolásával*

28 óra

Általános szabályok a védővezető vizsgálatára
Védővezetős érintésvédelmi módok vizsgálata
TN-C, TN-S, TNC-S, TT, IT hálózatok jellemzői és alkalmazásuk
EPH alkalmazása és jelentősége
EPH megvalósítása a gyakorlatban
Földelések előírásai
Földelések megvalósítása a gyakorlatban
Kikapcsolószervek jellemzői
Kikapcsolószervek elhelyezése és bekötése
ÁVK jellemzői és alkalmazása
ÁVK elhelyezése és bekötése
Hibakeresés

2.3.2. *Védővezetőt nem igénylő érintésvédelmi módok vizsgálata*

24 óra

Kettős-ill. megerősített szigetelésű készülékek
Alkalmazási szabályok
Villamos elválasztás

Alkalmazási szabályok
 Érintésvédelmi törpefeszültség alkalmazása (SELV-PELV rendszerű hálózatok)
 Alkalmazási szabályok
 Különleges módok:
     Környezet elszigetelése
     Földeletlen EPH alkalmazása
     Korlátozott zárlati teljesítményű készülék alkalmazása
 Az egyes módok speciális előírásai

2.3.3. Villamos hálózatok ellenőrzése

12 óra

Szerelői ellenőrzés végrehajtása és dokumentálása
 Ellenőrzés eszközei
 Az alkalmazott eszközökkel szembeni elvárások
 Általános szabályok a védővezető vizsgálatára
 Folytonosságvizsgálat eszközei
 Védővezető folytonosságának vizsgálata célműszerrel, V-mérővel
 L-PE, N-PE felcserélésének vizsgálati módszerei
 Hibaelhárítás
 Szigetelés mérés, kimeneti törpefeszültség szabványos mérése.
 Alkalmazható műszerek és előírásaik
 Szigetelési ellenállás mérésének végrehajtása a gyakorlatban
 A szigetelési ellenállás értékének az értékelése
 Üzemzavar, hibaelhárítás.

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Villamos laboratórium/villamos tanműhely

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	Magyarázat		x		Érintésvédelmi műszerek, hálózati minta
2.	Megbeszélés		x		Érintésvédelmi műszerek, hálózati minta
3.	Szemléltetés	x	x		Érintésvédelmi műszerek, hálózati minta

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)	Alkalmazandó eszközök és felszerelések

		egyéni	csopord- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz elemzés, hibakeresés	x	x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása		x		
7.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
7.1.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése		x		
8.	Vizsgálati tevékenységek körében				
8.1.	Technológiai próbák végzése		x		
9.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
9.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett		x		

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11584-16 azonosító számú

Vezérléstechnikai alapok

megnevezésű

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11584-16 azonosító számú Vezérléstechnikai alapok

megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Irányítástechnika	Irányítástechnikai gyakorlatok
FELADATOK		
Egyszerű motorvezérléseket készít.		x
Vezérlő- és szabályozóköroket épít fel, üzemel be.	x	x
Különféle kapcsolókészüléket, kontaktort, mágneskapcsolót épít be a kapcsolószekrényekbe.		x
Aszinkron motorok indítási, fékezési, és forgásirányváltási vezérlését készíti el.		x
Megfelelő módon beköti a szabályozástechnikai és vezérléstechnikai készülékeket (végálláskapcsolók, kioldók, szintérzékelők, mikrokapcsolók).	x	x
Beköti és beállítja az induktív, kapacitív, ultrahangos, optikai, elmozdulás és elfordulásérzékelőket.	x	x
Beköti a PLC-t.		x
Alkalmazza a gépek biztonságtechnikai eszközeit. (vészgomb, retesz, fényfüggöny, kétkezes indító, vészkapcsoló áramkör, biztonsági ajtók és reteszek).	x	x
Betartja a munkabiztonsági, munkaegészségügyi, tűz és környezetvédelmi előírásokat.	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Vezérléstechnikai alapok	x	
Szabályozástechnikai alapok	x	x
Egyszerű szabályozási köroek	x	x
Kisfeszültségű kapcsolókészülékek, kontaktorok, mágneskapcsolók jellemzői és alkalmazása. Felépítés és villamos jellemzők.	x	x
Aszinkron motorok vezérlési feladatai (forgásirány-váltás, csillag-delta kapcsolás, fékezés, indítás)	x	x
Kapcsolókészülék-ismeret (érintkezők, kioldók, relék, mágneskapcsolók végálláskapcsolók, szintérzékelők, mikrokapcsolók)	x	x
Érzékelő elemek: induktív, kapacitív, ultrahangos, optikai, elfordulás, elmozdulás érzékelők.	x	x
Működtető tekercsek		x

Nem villamos mennyiségek mérése villamos úton. (elmozdulás, elfordulás, sebesség, erő, nyomás, hőmérséklet)	x	x
Szabványos analóg jelek fajtái, tulajdonságai	x	
Alkalmazási példák		x
Biztonságtechnikai áramkörök felépítése, alkatrészei (vészgombok, ajtóreteszek, fényfüggönyök, érintésmentes kapcsolók, stb.).	x	x
Gépek biztonsági kategóriái.	x	
A vonatkozó szabványok munka-tűz és környezetvédelmi előírások.	x	
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Villamos kiviteli tervrajz, kapcsolási rajz, áram útrajz olvasása, értelmezése, készítése	x	x
Elemi szakmai számolási készség	x	x
Szerelési rajz, összeállítási rajz olvasása, értelmezése, készítése		x
Készülékek bekötése		x
Gépelemek elhelyezése, szerelése		x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Kézügyesség		x
Kitartás	x	x
Precizitás	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Kezdeményezőkézség		x
Határozottság		x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Problémamegoldás, hibaelhárítás		x
Figyelem-összpontosítás	x	x

3. Irányítástechnika tantárgy

48 óra

3.1. A tantárgy tanításának célja

A diákok ismerjék meg az alapvető irányítástechnikai készülékek működését, jellemzőit. Legyenek tisztában a szabályozás, vezérlés fogalmával, egyszerűbb körök felépítésével.

3.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

3.3. Témakörök

3.3.1. *Irányítástechnikai alapfogalmak*

15 óra

- Az irányítás fogalma
- Irányítási példák
- Az irányítás részműveletei
- Az irányítási rendszer felépítése
- A jelhordozó és a jel fogalma
- Az analóg és a digitális jel
- Az irányítási rendszer fő részei
- Az irányítási rendszer szerkezeti részei
- Az irányítás fajtái
  - a rendelkezés létrejötte szerint
  - a hatáslánc szerint
- Az irányítási rendszer jelképes ábrázolása:
  - szerkezeti vázlat
  - működési vázlat
  - hatásvázlat
- Az irányításban használt segédenergiák

3.3.2. *A vezérlés alapjai és készülékei*

21 óra

- Érzékelő szervek
- Kapcsolókészülékek vizsgálata
  - Kézi kapcsolók
  - Nyomógombok
  - Reed-kontaktus
  - Mikrokapcsolók
  - Érintkező-mentes, elektronikus kapcsolók
- Beavatkozó szervek vizsgálata
  - Mágneskapcsolók
  - Reed-relé
  - Mágnesszelepek
  - Villamos szervomotorok
  - Membránmotoros szelep
  - Elektromechanikus relék
  - Időrelék
    - késleltetve meghúzó
    - késleltetve elengedő
    - késleltetve meghúzó és elengedő
  - Időzítő- és ütemező készülékek
- Az áramút rajz

Rajzjelek
 Tervjelek
 Alapvető villamos relé kapcsolások
 Meghúzatás
 Öntartás
 A relé ejtése
 Reteszelés
 Nyomógombos keresztreteszelés
 Elemi relés vezérlések
 Távvezérlés
 Indítás több helyről
 Leállítás több helyről

3.3.3. Szabályozás alapjai és készülékei

12 óra

A szabályozási kör jellegzetességei
 A szabályozási kör részei
 A szabályozási kör jelei
 A szabályozási kör jellemzői
 A szabályozási kör szervei
 Érzékelő szervek
 Alapjel képző szervek
 Különbőségképző szervek
 Jelformáló szervek
 Erősítők
 Végrehajtó szervek
 Beavatkozó szervek
 Villamos távadók

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szabályástechnika szaktanterem/laboratórium

3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	Magyarázat			x	Irányítástechnikai elemek
2.	Megbeszélés			x	Irányítástechnikai elemek
3.	Szemléltetés	x		x	Irányítástechnikai elemek

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)	Alkalmazandó eszközök és felszerelések
---------	--------------------------	---	--

		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x		x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tesztfeladat megoldása			x	
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel			x	
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése			x	
3.2.	rajz készítése leírásból			x	
3.3.	rajz kiegészítés	x			
3.4.	rajz elemzés, hibakeresés	x			

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

4. Irányítástechnikai gyakorlatok tantárgy

96 óra

4.1. A tantárgy tanításának célja

A diákok az elméleti órán megismert készülékeket, köröket a gyakorlatban is kipróbálják. Megismerjék alapvető működésüket, felépítésüket, jellemzőiket. Tudják felismerni és javítani a készülékek és a szabályozott körök egyszerű hibáit.

4.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

4.3. Témakörök

4.3.1. Egyszerű vezérlési feladatok

48 óra

Vezérelt berendezés be-, és kikapcsolása

Öntartás megvalósítása

Vezérelt berendezés be-, és kikapcsolása távvezérléssel több helyről

Direkt-, indirekt vezérlés

- A villamos reteszelés elve
  - Egyszerű nyomógombos reteszelő kapcsolás
  - Nyomógombos keresztreteszelés
- Időrelék gyakorlati alkalmazása
  - késleltetve meghúzó
  - késleltetve elengedő
  - késleltetve meghúzó és elengedő
- Aszinkron motorok vezérlése
- Ki-be vezérlés mágnescapcsolóval
  - Forgásirányváltás keresztreteszeléssel
  - Aszinkron motorok távműködtetése, sorrendi indítása
  - Csillag-háromszög indítás
  - Aszinkron motorok dinamikus fékezése
- Motorvédelem
- Fordulatszám változtatás
- Egyszerű villamos vezérlést megvalósító áramkör tervezése (áramutas rajz)
- A feladat megoldásához szükséges elemek kiválasztása az áramkör jellemző paramétereire alapján
- A vezérlés megvalósítása az iparban előforduló (szerelőtábla, vezérlőszekrény) módon (készülék elhelyezés, huzalozás)
- A vezérlés tesztelése, vizsgálata
- A szükséges beállítások, javítások elvégzése
- Üzemi próbák végrehajtása
- Az elvégzett feladat dokumentálása
- Gépek biztonsági kategóriái
- Biztonságtechnikai elemek
- Safety, biztonsági körök
- Not-Aus kapcsolók

4.3.2.   *Egyszerű szabályozási feladatok*

28 óra

- Szabályozási feladatok.
  - Hőmérséklet szabályozás megvalósítása, vizsgálata.
  - Tirisztoros teljesítményszabályozás megvalósítása, vizsgálata.
  - Egyenáramú motor fordulatszám szabályozása, vizsgálata.
  - Szintszabályozás vizsgálata
  - Fényerőszabályozás vizsgálata
  - Elfordulás/elmozdulás szabályozás
- Távadók vizsgálata
- Példák analóg villamos kimenetű távadóra.
- Áram-távadók vizsgálata.
- Feszültség-távadók vizsgálata
- Teljesítmény-távadók vizsgálata

4.3.3.   *Nem villamos mennyiségek mérése*

20 óra

- Nem villamos mennyiségek átalakítása villamos jellé.
- Passzív mérő-átalakítók vizsgálata.
- Ellenállás-alapú átalakítók mérése.
- Huzalos mérő-átalakítók mérése.
- Hőmérséklet-érzékelő ellenállások mérése.
- Fényérzékelő ellenállások mérése.

Kapacitív átalakítók mérése.
 Induktív átalakítók mérése.
 Átalakítókkal megvalósított szabályozási körök vizsgálata

4.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

4.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	Magyarázat		x		távodók, készülékek, beavatkozók
2.	Megbeszélés		x		távodók, készülékek, beavatkozók
3.	Szemléltetés	x	x		távodók, készülékek, beavatkozók

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			

2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz készítése leírásból	x	x		
3.3.	rajz kiegészítés	x	x		
3.4.	rajz elemzés, hibakeresés	x	x		
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x	x		
5.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
5.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján		x		
5.2.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése	x	x		
5.3.	Adatgyűjtés géprendszer üzemeléséről	x	x		
6.	Vizsgálati tevékenységek körében				
6.1.	Technológiai próbák végzése	x	x		

4.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11585-16 azonosító számú

**Kapcsolószekrények szerelése
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11585-16 azonosító számú Kapcsolószekrények szerelése megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Készülékismeret	Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat
FELADATOK		
Telepíti a különféle kivitelű kapcsolószekrényeket.	x	x
Kiválasztja, hogy melyik készüléket használja az adott feladatra.	x	x
Elhelyezi a kapcsolószekrények készülékeit.	x	x
Kialakítja a kapcsolószekrények csatornázását.	x	x
Kiválasztja a megfelelő vezetékeket és kábeleket.	x	x
Elkészíti a fogadófelületeket (tömszelencék, vezetékfogadók.)	x	x
Elhelyezi és beköti a vezetékeket.		x
A szekrényeket csatlakoztatja a hálózathoz.		x
Megfelelő érintésvédelmi megoldást alkalmaz.	x	x
Kialakítja a szekrények belső és külső kezelő felületeit.	x	x
Áramváltókat, sinezést épít be.	x	x
Tűzvédelmi főkapcsolót, szakaszvédelmet épít be és üzemeltet.	x	x
Megfelelő kábelezést készít.	x	x
Motoros leágazásokat köt be a kapcsolószekrénybe.	x	x
Kialakítja a szekrény előlapját, elhelyezi a vezérlő készülékeket, visszajelzőket.	x	x
Transzformátorokat, mérőváltókat, túlfeszültségvédelmet telepít.	x	x
Túláramvédelmet telepít, és ezeket beállítja.	x	x
Elkészíti a szabványos feliratokat és jelzéseket.		x
Ismeri és betartja a munkaköréhez kapcsolódó szabványokat, munka és tűzvédelmi, környezetvédelmi előírásokat.	x	
Írányítástechnikai berendezéseket épít be (PLC, frekvenciaváltó stb.)	x	x
Szekrény hűtőt telepít, és beállít.	x	x
Villamos berendezések készülékeit, vezetékvezetését méretezi.	x	x
Túlfeszültség védelmi berendezést kiválaszt, és beépít.	x	x
Alkalmazza a zavarvédelmi eszközöket, berendezéseket (EMC).	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Kapcsolószekrények felépítése, fajtái	x	x

Kapcsolószekrények elhelyezése	x	x
Kapcsolószekrények anyagai és készülékei	x	x
Kapcsolószekrények szerelése a gyakorlatban	x	x
Motorvezérlések	x	x
Erősáramú installációs szekrények	x	x
Szekrények megmunkálása, szerelvényei (tömszelencék, kapcsolók, nyomógombok, jelzőlámpák, stb.)	x	x
Érintésvédelmi megoldások	x	x
PLC, hajtások és egyéb irányítástechnikai berendezések bekötése.	x	x
Alkalmazott eszközök és technológiák	x	x
Sínek elhelyezése, áramváltók elhelyezése	x	x
Fogyasztásmérő elhelyezése és bekötése	x	x
Tűzvédelmi kapcsoló beépítése	x	x
Kábelek megmunkálása, bekötése	x	x
Alkalmazható vezetékek és jelölése	x	x
Transzformátorok	x	x
Szabadvezetékek, kábelek	x	x
Tokozatok	x	x
Mérőváltók, mérések	x	x
Védelmek	x	x
Villamos berendezés melegedését okozó eszközök telepítése	x	x
Villamos szekrények hűtési módjai	x	x
Villamosság biztonsággal kapcsolatos munkavédelmi előírások és szabványok	x	x
Munkabiztonsági, munka-egészségügyi, tűz és környezetvédelmi szabályok.	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Villamos kiviteli tervrajz, kapcsolási rajz, áram útrajz olvasása, értelmezése, készítése	x	x
Elemi szakmai számolási készség	x	x
Szerelési rajz, összeállítási rajz olvasása, értelmezése, készítése	x	x
Készülékek bekötése	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Kézügyesség	x	x
Kitartás		x
Precizitás	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Kezdeményezőkézség		x
Határozottság	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Problémamegoldás, hibaelhárítás	x	x
Figyelem-összpontosítás	x	x

5. Készülékismeret tantárgy

48 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

A diákok megismerjék a kapcsolószekrényekben alkalmazott és beszerelt készülékek, védelmek, kapcsolóberendezések funkcióját, működését, felépítését, kiválasztásának szempontjait. Ismerjék meg az alkalmazott szereléstechnológiát.

5.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

5.3. Témakörök

5.3.1. *Kapcsolószekrények jellemzői*

12 óra

Szekrények anyaga, típusai, alkatrészei
Szekrények kiválasztása
Katalógusadatok értelmezése
Szekrények összeszerelése
Szerelési technológiák és eszközök
Szekrények segédanyagai:
    tömszelencék
    kábfogadók és bevezetők
    csavarok
    vezetékvégek kialakítása (hüvelyek, saruk)
Alkalmazható kisgépek, szerszámok
Kapcsolószekrények szerelésének előkészítése
Kapcsolószekrények szerelésének műveleti sorrendje
Kapcsolószekrények elhelyezése
Munka és balesetvédelem

5.3.2. *Kapcsolószekrények készülékei*

36 óra

Áram útját megszakító készülékek csoportosítása és jellemzői
A villamos ív kialakulása, jellemzői, hatása
A villamos ív megszüntetése kapcsolókészülékekben
Kapcsolókészülékek katalógusadatai
Alkalmazott túláramvédelmi készülékek jellemzői és működése
    megszakítók kioldói
    kismegszakítók
    olvadóbiztosítók
    túlterhelésvédelmek és fajtái
        hőkioldós védelem
        elektronikus védelem
        termisztoros védelem
Alkalmazott kapcsolókészülékek
    túláramvédelmi elemek beállítása
    tűzvédelmi főkapcsoló
    megszakítók
    leválasztó kapcsolók
    ÁVK
Alkalmazott irányítástechnikai elemek
Szabályozástechnikai berendezések

Alkalmazható vezetékek és sínek
 Kezelőfelületek, kijelzők fajtái
 Mérőváltók jellemzői
 PLC-k beépítése és bekötése
 Hűtési technikák
 Feliratok, jelzések, piktogramok
 Rajzolás, tervek értelmezése
 Műszaki dokumentáció értelmezése és elkészítése
 Hibavédelem alkalmazása
 Alkalmazható eszközök, kisgépek
 Szerelési segédanyagok
 Hőt termelő berendezések beépítése

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Villamos tanműhely/szaktanterem

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Magyarázat		x		Kisgépek, kéziszerszámok, táblázatok
2.	Megbeszélés		x		Kisgépek, kéziszerszámok, táblázatok
3.	Szemléltetés	x	x		Kisgépek, kéziszerszámok, táblázatok

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x		x	
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x		x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			

1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x		x	
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel			x	
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése			x	
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
3.3.	rajz elemzés, hibakeresés	x			
4	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
5.1.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése		x		

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat tantárgy

128 óra

6.1. A tantárgy tanításának célja

A diákok elsajátítsák a kapcsolószekrények összeszerelésének, a készülékek elhelyezésének, bekötésének és beállításának gyakorlatát. Tudják értelmezni a tervrajzokat, utasításokat, legyenek tisztában az egyes kapcsolókészülékek felépítésével és működésével.

6.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

6.3. Témakörök

6.3.1. Motorvezérlések

20 óra

Aszinkron motorok vezérlése és az ehhez szükséges készülékek beépítése

Aszinkron motorok forgásirányváltása

Aszinkron motorok direkt indítása

Aszinkron motorok csillag-háromszög indítása

Aszinkron motorok sorrendi indítása

Aszinkron motorok időrelés vezérlése

Aszinkron motorok dinamikus fékezése

Aszinkron motorok lágyindítóval

Aszinkron motorok frekvenciaváltóval

Aszinkron motorok túlterhelésvédelmének megvalósítása
Hőkioldós védelem, termisztoros, elektronikus védelem
Aszinkron motorok zárlatvédelme
Szervohajtások

6.3.2. Szekrények kialakítása

32 óra

Kisfeszültségű elosztószekrények kialakítása
Kisfeszültségű elosztószekrény elemei
Kisfeszültségű elosztószekrények elhelyezése
Maszkos elosztószekrények kialakítása
Maszkos elosztószekrény elemei
Maszkos elosztószekrény elhelyezése
Fali elosztószekrények kialakítása
Fali elosztószekrény elemei
Fali elosztószekrény elhelyezése
Álló elosztószekrények kialakítása
Álló elosztószekrény elemei
Álló elosztószekrény elhelyezése
Sorolható elosztószekrények kialakítása
Sorolható elosztószekrény elemei
Sorolható elosztószekrény elhelyezése
Mérő-installációs és lakáelosztó-szekrények kialakítása
PE és N sín kialakítása különféle szekrényekben
Sorkapcsok elhelyezése a szekrényekben
A szekrények felületeinek megmunkálása (furatok, kivágások, felfogatások)
A szekrények anyagai
A megmunkálás szerszámai
Baleseti veszélyforrások és munkavédelmi előírások
Elhelyezhető feliratok és piktogramok

6.3.3. Készülékek elhelyezése, bekötése és beállítása

44 óra

Alkalmazott túláramvédelmi készülékek felszerelése és bekötése
megszakítók kioldói
kismegszakítók
olvadóbiztosítók
túlterhelésvédelmek és fajtái
hőkioldós védelem
elektronikus védelem
termisztoros védelem
Alkalmazott kapcsolókészülékek felszerelése és bekötése
túláramvédelmi elemek
tűzvédelmi főkapcsoló
megszakítók
leválasztó kapcsolók
ÁVK
Alkalmazott irányítástechnikai elemek felszerelése és bekötése
Szabályozástechnikai berendezések felszerelése és bekötése
Érintésvédelmi megoldások
PLC, hajtások és egyéb irányítástechnikai berendezések bekötése
Alkalmazott eszközök és technológiák

Sínek elhelyezése, áramváltók elhelyezése
Fogyasztásmérő elhelyezése és bekötése
Tűzvédelmi kapcsoló beépítése
Kábelek megmunkálása, bekötése
Alkalmazható vezetékek és jelölése
Transzformátorok
Szabadvezetékek, kábelek
Tokozatok
Mérőváltók, mérések
Védelmek beállítása
Villamos berendezés melegedését okozó eszközök telepítése
Villamos szekrények hűtési módjai
Villamosság biztonsággal kapcsolatos munkavédelmi előírások és szabványok
Munkabiztonsági, munka-egészségügyi, tűz és környezetvédelmi szabályok.

6.3.4. Kábelszerelés

16 óra

Alkalmazható vezetékek:
Műanyag szigetelt vezetékek
Kiskábelek
Vezetékek anyaga és szigetelései
Tömör erű kábelek megmunkálása
Sodronyszerkezetű kábelek megmunkálása
Kábelmegmunkálás szerszámainak helyes használata
Vezetékvégek megmunkálása
Saruk, hüvelyek elhelyezése
Célszerszámok, prések alkalmazása
Kábelek vezetéseinek szabályai
Áramváltók bekötése, általános szabályok
Kábelfogadók kialakítása
Tömszelencék elhelyezése
Szerelőlapra történő szerelés előkészítése
Sínek elhelyezése
Vezetéksatorna kialakítása
Sorkapcsok és szerelvényeinek elhelyezése
Alkalmazott kéziszerszámok és anyagok
PE és N sín kialakítása

6.3.5. Biztonságtechnika

16 óra

Mérőváltók, mérések
Védelmek beállítása
Villamos berendezés melegedését okozó eszközök telepítése
Villamos szekrények hűtési módjai
Villamosság biztonsággal kapcsolatos munkavédelmi előírások és szabványok
Munkabiztonsági, munka-egészségügyi, tűz és környezetvédelmi szabályok.
Védővezetős érintésvédelmi mód alkalmazása, általános előírások.
EPH kialakítása
Villamos elválasztás és érintésvédelmi törpefeszültség alkalmazása.
Biztonsági áramkörök kialakítása
Biztonsági feliratok elhelyezése
Üzemi próbák elvégzése

Érintésvédelmi ellenőrzés
 Szigetelési vizsgálat
 Feszültség alá helyezés
 Dokumentáció készítése

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Villamos tanműhely/berendezésszerelő műhely

6.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Magyarázat		x		Kéziszerszámok, kiegészítők
2.	Megbeszélés		x		Kéziszerszámok, kiegészítők
3.	Szemléltetés	x	x		Kéziszerszámok, kiegészítők

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			

3.2.	rajz elemzés, hibakeresés	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Műveletek gyakorlása	x			
6.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
6.1.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
6.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

6.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

10001-16 azonosító számú

**Ipari folyamatok irányítása PLC - vel
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10001-16 azonosító számú Ipari folyamatok irányítása PLC-vel megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	PLC ismeretek	PLC programozási gyakorlat
FELADATOK		
Rendszerezi a digitális irányítás eszközeit		
Elemzi a PLC felépítését, működését	x	
PLC programot ír, programot módosít grafikus és szöveges programnyelveken.	x	
Paramétereket beállít.		x
Off-line, on-line üzemmódot használ, diagnosztizál.		x
Bevonja a PLC-t a hibakeresés folyamatába (WatchDog alkalmazása).		x
A kapcsolódó kezelőszervek, fényhangjelzőket ellenőrzi.		x
Grafikus megjelenítő eszközöket (PC, programozható terminál) használ.	x	x
Buszrendszerek kiépítésében részt vesz.		x
Ipari buszrendszert alkalmaz kommunikációhoz.		x
Ellenőrzi a terepi buszrendszerek kommunikációját.		x
Rendszerezi a digitális irányító eszközök kapcsolatait.	x	
Elemzi az irányítási hálózatokat.	x	
SZAKMAI ISMERETEK		
PLC program elemei	x	x
PLC hardver	x	
PLC I/O rendszer elemei	x	
Soros kommunikáció elemei		x
PC-PLC kommunikáció		x
PLC-PLC kommunikáció		x
Strukturált programozás alapok	x	
Irányítástechnikai alapok		x
Matematikai alapok	x	
Számítástechnikai alapok	x	x
Technológiai vázlatok elemei	x	
Grafikus megjelenítő eszközök jellemzői	x	x
Grafikus eszközök program elemei		x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Folyamatábrák olvasása, értelmezése	x	x
Információforrások kezelése	x	
Jelképek értelmezése	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		

Pontosság	x	x
Türelmesség	x	
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Határozottság		x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Körültekintés, elővigyázatosság	x	x
Információgyűjtés	x	x
Módszeres munkavégzés	x	x

7.1. A tantárgy tanításának célja

A PLC ismeretek tantárgy tanításának alapvető célja, hogy a tanulók ismerjék meg a PLC - k alkalmazási és üzemeltetési feltételeit, néhány típusát, felépítését. Képesek legyenek a munkafolyamat megtervezésére és előkészítésére. Ismerjék a PLC - k legfontosabb paramétereit, tudják kiválasztani az adott probléma megoldásának legjobban megfelelő PLC - t. Tudjanak PLC - programot készíteni, tesztelni, dokumentálni.

7.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak**7.3. Témakörök****7.3.1. PLC felépítése, működése****10 óra**

Relés logikai vezérlések áttekintése, helyettesítésük PLC - s vezérléssel.

A PLC - vel megvalósított vezérlések jellemzői, előnyei.

PLC története, fejlődés szakaszai.

A programozható logikai vezérlők (hardver) felépítése, blokkvázlat.

A bemenetek fajtái, szerepük, hogyan kell használni a megfelelő bemeneti típust.

A szenzorok áttekintése, a PLC - vel való kapcsolatuk.

A kimenetek fajtái, szerepük, hogyan válasszuk ki a megfelelő kimeneti típust.

A jelátalakítók, végrehajtók áttekintése, a PLC - vel való kapcsolatuk.

Az RT (real – time) óra (időalap, programok ciklikus végrehajtása).

Memória fajtái (ROM, RAM, FIRMWARE), szerepük.

PLC - k funkcionális felépítése, blokkvázlat.

Bitszervezésű PLC működése.

Mikroprocesszor alapú PLC hardverfelépítése.

Kompakt- és moduláris PLC - k.

A programozható vezérlők alapfeladatai.

A programozható vezérlő működésének jellemzői.

A PLC - ben futó programok és feladataik (alapszoftver, felhasználói programok).

A felhasználói programok végrehajtásának módjai.

PLC hálózatok, kommunikáció, ipari buszok, szelepszigetek, terepi eszközök, kihelyezett I/O - k, korszerű huzalozási módok.

Operátor panelek, megjelenítő eszközök, ember-gép interfész (HMI).

7.3.2. PLC kiválasztása**10 óra**

A PLC - k típusai, alkalmazásuk szempontjai (technikai jellemzők, gazdaságossági szempontok, termék minőségi, mennyiségi jellemzőinek figyelembevétele, balesetvédelmi szempontok).

A programozható vezérlők főbb jellemzői, kiválasztásuk szempontjai (hardver, szoftver).

PLC műszaki leírások, dokumentációk letöltése a gyártók honlapjáról, műszaki paraméterek értelmezése.

A CPU utasításkészlet (Boole-műveletek, adtműveletek: olvasás, írás, analóg értékek kezelése, aritmetikai műveletek, adatkonverzió, adatbázis-kezelő műveletek, lebegőpontos matematikai műveletek, szubrutinhívási lehetőség, program-megszakítási lehetőség, soros kommunikációkezelés; taszkkezelési lehetőség, PID algoritmushívások lehetősége, hálózatkezelő utasítások).

PLC RAM, ill. EPROM memóriakapacitásának meghatározása. A program méretének becslési algoritmusai.

I/O követelményei (I/O száma, optikai leválasztása, zavarvédelem, távoli és/vagy hálózati I/O kezelés szükségessége; speciális egységek igénye, I/O egységek tápfeszültség-ellátása, feszültség- és áramszintje).

A szenzorok áttekintése, a PLC - vel való kapcsolatuk, bemeneti modulok.

A jelátalakítók, végrehajtók áttekintése, a PLC - vel való kapcsolatuk, kimeneti modulok.

Egyéb PLC modulok (analóg-, digitális, fuzzy).

Informatikai rendszer (pont-pont kommunikáció, adatok (vonalak száma, átviteli sebesség, protokollok). Hálózati kommunikáció, többszintű informatikai rendszer kialakítása, átjárók, ETHERNET - csatló, érzékelő és beavatkozó szervek hálózati kezelése, protokollok).

Ember-gép kapcsolatra vonatkozó igények (adatbeviteli és adatkiviteli eszközök (numerikus, alfanumerikus, terminál).

Folyamatvizualizáló szoftverek, SCADA rendszer.

7.3.3. Hibadiagnosztika

12 óra

Hibadetektálás, hibadiagnosztika jelentése, fontossága.

Folyamat működésképeségi elemzés (PHA), módszerek (FTA, HAZOP, FMEA).

Meghibásodás, hibamodellezés, hibadiagnosztika fogalma, jellemzői, célok.

Hibadetektáló, hibadiagnosztikai módszerek (modell nélküli, modell alapú, tudás alapú).

Gyökér ok, szimptóma, szimptómák és célok, meghibásodás hatáselemzése, veszteség megelőzés.

Veszélyelemzés, veszélyazonosítás.

PLC - vel vezérelt berendezések felépítése, vizsgálata.

A bemenetek kiosztásának ellenőrzése működőképes berendezésen (vizuális, folytonosság-, feszültség- és áramfelvétel mérés).

A kimenetek kiosztásának ellenőrzése működőképes berendezésen (vizuális, folytonosság- és feszültség mérés).

A használat során előfordulható hibák fajtái, csoportosításuk, a hibák hatásai.

Szisztematikus manuális hibakeresés PLC - vel vezérelt berendezéseken.

Hibanapló használata, hibakódok, hibaelemzés.

A programozó készülék bevonása a hibakeresésbe (on-line lehetőségek).

Ellentmondás a bemeneti- és a kimeneti jelek között.

A hiba jelzése, a jelzett hiba leellenőrzése, a hiba elhárítása, próbaindítás.

A hiba kijelzésére alkalmas megjelenítő eszközök.

7.3.4. PLC programozás alapjai

32 óra

Számítógépes problémamegoldás lépései.

Az algoritmus fogalma, jellemzői. Algoritmus megadásának lehetőségei (pszeudo kód). A folyamatábra elemei, ábra összeállítás szabályai.

Az IEC 1131-3 szabvány szerinti PLC programozási nyelvek fajtái, csoportosításuk.

A programszervezési egységek felépítése, szerepe.

PLC programozásának tervezése, elkészítése, tesztelése, üzemi próbája, dokumentálása.

A programfejlesztés lépései (a forrás-program, a CPU működését vezérlő - gépi kódsorozatra fordítás, hibák megállapítása, javítás, hibátlan program futtatható programmá szerkesztése, működés szimulálása, tesztelés valós környezetben).

A programozás eszközei, integrált programfejlesztői környezet (IDE).
 Létradiagram programnyelv elemei, elemek használatának szabályai.
 Vezérlési feladatok, logikai ÉS (AND) művelet, logikai VAGY (OR) művelet, logikai TAGADÁS (INVERZ) művelet programozása létradiagram programnyelven.
 Utasításlistás programnyelv elemei, elemek használatának szabályai.
 Vezérlési feladatok, logikai ÉS (AND) művelet, logikai VAGY (OR) művelet, logikai TAGADÁS (INVERZ) művelet programozása utasításlistás programnyelven.
 Funkcióblokkos programnyelv elemei, elemek használatának szabályai.
 Vezérlési feladatok, logikai ÉS (AND) művelet, logikai VAGY (OR) művelet, logikai TAGADÁS (INVERZ) művelet programozása funkcióblokkos programnyelven.
 Sorrendi folyamatábrázolás programnyelv elemei, elemek használatának szabályai.
 Vezérlési feladatok, logikai ÉS (AND) művelet, logikai VAGY (OR) művelet, logikai TAGADÁS (INVERZ) művelet programozása sorrendi folyamatábrázolós programnyelven.
 Struktúrált szöveg programnyelv elemei, elemek használatának szabályai.
 Adatkezelés, adatok címzése, adatok összehasonlítása.
 Időzítők, késleltetések programozása minden programnyelven. Késleltetések tipikus alkalmazásai.
 Számlálók, számlálók programozása minden programnyelven. Számláló, nagy sebességű számláló tipikus alkalmazásai.
 Felfutó és lefutó él detektálása, tipikus alkalmazása.
 Tárolók, programozásuk minden programnyelven, tipikus alkalmazásuk.

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

PLC programozói labor/Számítástechnikai terem

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	elbeszélés		x		
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	szemléltetés		x		
6.	projekt		x		
7.	kooperatív tanulás		x		
8.	szimuláció		x		
9.	házi feladat		x		

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatóság	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása		x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése		x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése		x		
3.2.	rajz készítése leírásból		x		
3.3.	rajz kiegészítés		x		
3.4.	rendszerrajz kiegészítés		x		
3.5.	rajz elemzés, hibakeresés		x		
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

8. PLC programozási gyakorlat tantárgy tantárgy

128 óra

8.1. A tantárgy tanításának célja

A PLC programozási gyakorlat tantárgy tanításának alapvető célja, hogy a tanulók tudjanak különböző programnyelveken a PLC típusának megfelelő programot készíteni, azt a szükséges megjegyzésekkel ellátni, programot áttölteni, menteni. Képesek legyenek az elkészített PLC - programot tesztelni, üzemi próbát végezni, az előforduló hibákat feltárni, kijavítani, dokumentálni.

8.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

8.3. Témakörök

8.3.1. PLC és számítógép-hálózat kapcsolata 32 óra

A PLC kiválasztása, beépítése, huzalozása, üzembe helyezése.

A PLC használatbavétele (tápfeszültség ellátás, bemenetek és kimenetek bekötése).

A programozható vezérlő alapbeállítása beépített lehetőségeivel.

PLC – számítógép – szimulációs eszköz (hardver, szoftver) kapcsolat megteremtése.

A szenzorok, jelátalakítók, végrehajtók illesztése a PLC -hez, illesztésük ellenőrzése.

A PC-PLC kommunikáció kialakítása.

RS típusú kommunikációs szabványok (RS 232C szabvány szerinti adatátvitel, RS-422/485 szabvány szerinti adatátvitel). Jelalakok, átviteli jellemzők, számítási feladatok. RS típusú kommunikáció megvalósítása, jellemzők mérése.

Hálózati kommunikáció, Ethernet hálózat, gyártó specifikus buszrendszerek (Profibus, Foundation Fieldbus, Interbus).

Modbus, Modbus címzési szabályok, Modbus kommunikációs hibaüzenetek.

PLC-PLC kommunikáció megvalósítása, kommunikáció ipari buszon keresztül.

PLC hálózatok, kommunikáció, ipari buszok, szelepszigetek, terepi eszközök, kihelyezett I/O-k, korszerű huzalozási módok.

Operátor panelek, megjelenítő eszközök, ember-gép interfész (HMI).

8.3.2. PLC programozás 64 óra

Projekt létrehozása, konfiguráció beállítása, paraméterezések (késleltetések, megszámlálások).

Szimbolikus nevek (szimbólumok), megjegyzések (kommentek) használata, allokációs lista készítése.

A létradiagramos programozási nyelv elemei, használatuk.

Logikai vezérlések, öntartások, időzítések, élvezérlések megvalósítása PLC -vel, létradiagramos programozási nyelven.

Sorrendi vezérlések megvalósítása létradiagramos programozási nyelven.

Munkaprogramok írása létradiagramos-, funkcióblokkos-, utasításlistás-, sorrendi folyamatábrás és strukturált szöveg programozási nyelveken.

Programok letöltése a PLC -be, programok futtatása, üzembe helyezés, dokumentálás.

Programok, programmodulok (multitask programozás) létrehozása.

Pneumatikus-, relés (léptetőláncos) vezérlések megvalósítása PLC-vel, létradiagramos programozási nyelven (flag-es léptetés).

Programok visszatöltése a PLC-ből. Szöveges- és grafikus programozási nyelveken (utasításlistás, funkcióblokkos, sorrendi folyamatábrás) megírt programok átírása egyik programnyelvről a másikra. Programok átírása, különböző típusú PLC - k esetén. Átírt programok ellenőrzése.

PLC program végrehajtási módjainak vizsgálata.

A kezelőfelület elemeinek használata (beállítások, programozás, beavatkozás), üzemmódok kiválasztása.

Vészleállítás, a gépek biztonságtechnikájával kapcsolatos feladatok programozása.

8.3.3. *Hibakeresés*

32 óra

Az előfordulható hibák fajtái, csoportosításuk, hatásai.

A szisztematikus, manuális hibakeresés gyakorlata PLC - vel vezérelt berendezéseken.

A programozó készülék bevonása a hibakeresésbe (on-line diagnózis)

Hibanapló, hibaelemzés.

A rendelkezésre álló PLC szimuláció és/vagy monitor üzemmódjának használata hibakeresésre.

A rendelkezésre álló PLC és a hozzátartozó programfejlesztő eszköz (IDE) egyéb lehetőségeinek használata hibakeresésre.

8.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Automatikai szaktanterem vagy PLC készülékekkel felszerelt számítógépterem

8.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat		x		
2.	elbeszélés		x		
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	szemléltetés		x		
6.	projekt		x		
7.	kooperatív tanulás		x		
8.	szimuláció		x		
9.	házi feladat		x		

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoportbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása		x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		

1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése		x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése		x		
3.2.	rajz elemzés, hibakeresés		x		
3.3.	rendszerajz kiegészítés		x		
3.4.	rajz elemzés, hibakeresés		x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról		x		
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
6.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
6.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján		x		
6.2.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése		x		
7.	Vizsgálati tevékenységek körében				
7.1.	Technológiai próbák végzése		x		
8.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
8.1	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett		x		

8.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11633-16 azonosító számú

**Automatizált berendezések hibakeresése és javítása
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11633-16 azonosító számú Automatizált berendezések hibakeresése és javítása megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Korszerű hibadiagnosztika és hibaelhárítás	megeletozo karbantartás gyakorlat
FELADATOK		
Megismeri és értelmezi egy rendszer egészének működését, részfunkcióit és védőfelszereléseit.	x	x
Tanulmányozza a berendezések jelölés rendszerét DIN 6779-1 alapján.	x	x
Ábrázolja egy rendszer egészének működését, részfunkcióit és védőfelszereléseit.	x	
Információt szerez műszaki dokumentációkból.	x	x
Újraértelmezi az automatizált rendszerben a hardver és szoftver fogalmát.	x	
Ipari buszrendszereket, HMI paneleket, számlálókat, kijelzőket használ.	x	x
Értelmezi az elemek befolyását a rendszer egészére, azok működését ellenőrzi az illesztő felületek vizsgálatának alapján.	x	x
Ismeri a mérési eljárásokat, és azokat célirányosan alkalmazza.		x
Megismeri mechatronikai rendszerek üzembe helyezésének eljárásait.	x	x
Használja a diagnosztikai rendszerek lehetőségeit és értelmezi a működési- és hibajegyzőkönyveket.	x	x
Ellenőrzi a védelmi intézkedések hatékonyságát.	x	x
Beszabályozza a szenzorokat és az aktorokat, ellenőrzi és beállítja a rendszerparamétereket.	x	x
Szisztematikusan behatárolja a hibákat és elhárítja a zavarokat.		x
Az eredményeket a dokumentumokban rögzíti.	x	x
Használja a karbantartási terveket és eljárásokat alkalmaz a karbantartási igény megállapítására.	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Mechatronikai rendszerek blokkvázlatos kapcsolási ábrái	x	x
Mechatronikai rendszerek hatás- és működési tervei	x	x
Grafikus rendszer ábrázolási módok	x	x
Lépcsőláncok, cella működésének leírása	x	
Berendezés jelölésrendszere DIN 6779-1 szerint	x	x
Funkciócsoportok jelölésrendszere	x	
Berendezést irányító szoftverek	x	

Rendszerparaméterek	x	x
Egységes kezelőfelületek	x	x
Buszrendszerek, PROFIBUSZ, PROFINet	x	x
Hibakeresési eljárások villamos-, pneumatikus- és hidraulikus rendszerekben	x	x
Üzemzavar elemzés		x
A hibakeresés stratégiája, jellemző hiba okok	x	x
Érzékelők és aktorok felülvizsgálata és beállítása		x
Villamos és mechanikai védelmi intézkedések, védelmi előírások	x	x
Folyamat láthatóvá tétele, diagnosztikai rendszerek, távdiagnosztika	x	x
Üzembe helyezési jegyzőkönyv, hibadokumentáció, javítási jegyzőkönyv	x	x
Minőségbiztosítási eljárás		x
Programhibák elhárítása	x	
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Villamos- és mechanikai kéziszerszámok, műszerek, valamint mérés-technikai eszközök használata		x
Ipari gépek, gyártósorok, robotok használata	x	x
Folyamatábrák olvasása, értelmezése	x	x
Diagnosztikai szoftver használata	x	x
Szakkifejezések használata, idegen nyelvű géphasználati feliratok értelmezése, megértése	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Önállóság	x	x
Döntésképesség	x	x
Felelősségtudat		x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Kapcsolatteremtő készség		x
Irányíthatóság	x	x
Tömör fogalmazás készsége	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Hibakeresés (diagnosztizálás)		x
Rendszerekben való gondolkodás	x	x

9.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók ábrázolják a rendszer egészének működését és részfunkcióit a védőfelszereléseivel bezárólag. Az információkat a műszaki dokumentumokból és korszerű diagnosztikai rendszerből merítik.

Elmagyarázzák az elemek befolyását a rendszer egészére és azok működését ellenőrzik, az illesztő felületek vizsgálatainak alapján. Használják a diagnosztikai rendszerek lehetőségeit és értelmezik a működési- és hibajegyzőkönyveket. Ellenőrzik a védelmi intézkedések hatékonyságát. A karbantartási ismeretek birtokában képesek legyenek biztosítani a gépek minél magasabb szintű rendelkezésre állását.

9.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak**9.3. Témakörök****9.3.1. Berendezés technika (gyártórendszerek)****16 óra**

Rugalmas gyártórendszerek (FMS)

Rugalmas gyártócellák

A gyártócellák elemei

Számítógéppel integrált gyártás (CIM) fogalma, szerepe

Mechatronikai rendszerek blokkvázlatos kapcsolási ábrái, hatás- és működési tervei

Gyártórendszerek jelölésrendszere DIN6779-1 alapján

Konszern, gyár, üzem, üzembrész, berendezés, cellák, részegységek jelölése

Funkció csoportok jelölése

Hely jelölése

Érzékelők és aktorok jelölése

Hajtások jelölése

Biztonsági berendezések

Egységes kezelőfelületek kialakítása

Jelzőfény

Kezelő felület

Kézi üzemmód kiosztása

Kijelző típusok

Biztonsági kezelő elemek

Gyártórendszer grafikus megjelenítése

Hálózati kommunikáció, Ethernet hálózat, gyártó specifikus buszrendszerek

(Profibus, FoundationFieldbus, Interbus, Profinet)

Rendszerirányító szoftverek

Rendszerparaméterezés

9.3.2. Az információfolyam vizsgálata a komplex mechatronikai rendszerekben **16 óra**

Jelzésfolyamatok a rendszerekben

Jelstruktúrák

Buszrendszerek

Profibus

Profinet

Buszparaméterezés

Buszcsatlakozók

Vizsgálati- és mérési eljárások
Vizsgálat az illesztő felületeken a rendszerelemek között
Hálózat a részrendszerek között
Hierarchiák a hálózati rendszerekben
A mérési eredmények dokumentálása

9.3.3. Korszerű hibadiagnosztika

32 óra

Hibadetektálás, hibadiagnosztika jelentése, fontossága
Meghibásodás, hibamodellezés, hibadiagnosztika fogalma, jellemzői, célok
Hibadiagnosztikai módszerek (modell nélküli, modell alapú, tudás alapú)
Gyökér ok, szimptóma, szimptómák és célok, meghibásodás hatáselemzése, veszteség megelőzés
Veszélyelemzés, veszélyazonosítás
Hibakeresési eljárások villamos, pneumatikus és hidraulikus rendszerekben
Folyamat láthatóvá tétele, diagnosztikai rendszerek, távdiagnosztika
Korszerű hibadiagnosztikai rendszerek, hibakereső programok (Watchdog)
A hiba jelzése, a jelzett hiba leellenőrzése, a hiba elhárítása, próbaindítás
A hiba kijelzésére alkalmas megjelenítő eszközök
Hiba helyének behatárolása diagnosztikai rendszerek segítségével
A hibakeresés stratégiája, jellemző hiba okok
Üzemzavar elemzés
Villamos és mechanikai védelmi intézkedések, védelmi előírások
Hibanapló használata, hibakódok, hibaelemzés
Minőségbiztosítási módszerek

9.3.4. Karbantartás

16 óra

Közreműködik a karbantartási terv kidolgozásában
Karbantartási utasítások és üzemeltetési utasítások kezelése
Hibakódok, értelmezésük, kiértékelésük, alkalmazási példák
Diagnosztika alapú karbantartás
Megbízhatóság alapú karbantartás
Karbantartási feladatok, intézkedések, karbantartási rendszerek
Hibaelhárító karbantartás, üzemelés meghibásodásig
Merev ciklusú megelőző karbantartás
Állapotfüggő karbantartás, korszerű karbantartási stratégiák
Berendezések hatékonyságának maximalizálása
Kockázat alapú karbantartás
A karbantartás tervezése

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szakmaspecifikus tanműhelyben vagy tanteremben

9.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	megbeszélés	x	x		
2.	szemléltetés	x	x		
3.	projekt		x		
4.	kooperatív tanulás		x		
5.	szimuláció		x		

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.5.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rendszerajz kiegészítés	x	x		
3.2.	rajz elemzés, hibakeresés		x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról		x		
4.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása		x		
7.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
7.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján		x		
7.2.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése		x		
7.3.	Adatgyűjtés géprendszer üzemeléséről		x		
8.	Vizsgálati tevékenységek körében				
8.1.	Geometriai mérési gyakorlat		x		

9.	Szolgáltatási tevékenységek körében			
9.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x		
9.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x		

9.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

10. Hibaelhárítás és megelőző karbantartás gyakorlat tantárgy

288 óra

10.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja az elméletben elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazása. A hatékony és gyors hibakeresés begyakorlása, a hiba elhárítása az állásidő csökkentés érdekében. A tanulók használják a diagnosztikai rendszerek lehetőségeit és értelmezik a működési- és hibajegyzőkönyveket. Ellenőrzik a védelmi intézkedések hatékonyságát. Beszabályozzák a szenzorokat és az aktorokat, ellenőrzik és beállítják a rendszerparamétereket. Az eredményeket a dokumentumokban rögzítik. A tanulók leírják a hatásokat a műszaki rendszerek üzembiztonságára és a megelőző karbantartás szükségességére. Használják a karbantartási terveket és eljárásokat alkalmaznak a karbantartási igény megállapítására. A karbantartási munkák eredményeit beépítik a dokumentumokba.

10.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

10.3. Témakörök

10.3.1. Hibadiagnosztika és hibaelhárítás gyakorlat

192 óra

Korszerű hibadiagnosztikai rendszerek, hibakereső programok használata
Hiba helyének behatárolása diagnosztikai rendszerek segítségével
Hibakeresési eljárások villamos, pneumatikus és hidraulikus rendszerekben
Üzemzavar elemzés
A hibakeresés stratégiája, jellemző hiba okok
Villamos és mechanikai védelmi intézkedések, védelmi előírások
Folyamat láthatóvá tétele, diagnosztikai rendszerek, távdiagnosztika
Programhibák elhárítása
Az ellenőrző- és mérési feladatok közötti különbség
Az alaplennyiségeket mérő műszerek típusai, használata
A szerelői ellenőrzés eszközei, ezek használata
Folyamatos mérést biztosító műszerek telepítése
Az elektromos berendezéseken szükséges üzemi és biztonsági ellenőrzések végzése
Pneumatikus vezérlések működési zavarainak elhárítása, pneumatikus elemek újra szabályozása
Hidraulikus körök működési zavarainak elhárítása, hidraulikus elemek újra szabályozása
Ellenőrzési, mérési adatok értékelése, dokumentálása
Vezérlő- és szabályozókészülék, berendezés szerelése

Ipari villamos berendezés, készülék javítása, karbantartása, kezelésének betanítása
 A környezetvédelmi előírások betartása, betartatása
 A munkafeladatok elvégzéséről jegyzőkönyv készítése
 Változások feljegyzése a kiviteli tervekre
 Az anyagok, szerszámok és eszközök, illetve a munkavédelmi eszközök alkalmasságának ellenőrzése, azok szakszerű tárolása
 Ismerve az anyagok jellemzőit, villamos és nem villamos anyagok kiválasztása a munkatevékenységhez
 Feliratok készítése, elhelyezése
 Érintésvédelmi (hibavédelmi) rendszert, eszközt szerel, telepít
 Ellenőrzési, mérési jegyzőkönyv készítése az előírások szerint
 Berendezés átadása az ügyfélnek

10.3.2. Megelőző karbantartás

96 óra

Szennyeződés, fáradás, elhasználódás, kopás és azok hatása
 Rendszer megbízhatóság
 Karbantartási tervek készítése és adaptálása
 Állapotvizsgálatok
 Átnézések
 Eljárások a biztonsági berendezések ellenőrzésére
 A rendszerelemek illesztése a megváltozott követelményekre
 Diagnosztikai eljárások és karbantartási rendszerek
 A karbantartási tevékenység feladatainak végrehajtása
 Javítókészletek ismerete és használata
 Kenéstechnika ismerete és alkalmazása
 Javított alkatrészek cserélése, helyettesítése
 Mérés, beállítás berendezésen
 Minőségbiztosítás
 Dokumentáció
 Karbantartási munkák beépítése a műszaki dokumentumokba

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szakmaspecifikus tanműhelyben vagy szakmaspecifikus gazdálkodó szervezetenél

10.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

10.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	megbeszélés	x	x		
2.	szemléltetés	x	x		
3.	projekt		x		
4.	kooperatív tanulás		x		
5.	szimuláció		x		

10.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.4.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.5.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rendszerrajz kiegészítés	x			
3.2.	rajz elemzés, hibakeresés		x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról		x		
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása		x		
7.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
7.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján		x		
7.2.	Feladattal vezetett szerkezetelemzés		x		
7.3.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése		x		
8.	Vizsgálati tevékenységek körében				
8.1.	Geometriai mérési gyakorlat		x		
9.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
9.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett		x		
9.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással		x		

10.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.